

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Hogeschool Utrecht
t.a.v. het College van Bestuur
Postbus 85397
3508 AJ UTRECHT

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
24301879

Uw brief van
16 maart 2020

Datum 12 mei 2020
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo-masteropleiding Interactie & Gedrag
bij Maatschappelijke Transitie

Bijlagen
1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO Bezwaarschriftencommissie, Postbus 30205, 2500 GE Den Haag. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.duo.nl/zakelijk onder 'Oneens met Duo'.

Geacht College,

Met de brief van 16 maart 2020, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 16 maart 2020, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-masteropleiding Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie als bekostigde opleiding te verzorgen in Utrecht.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 7 april 2020, kenmerk 2020/024, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo-masteropleiding masteropleiding Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie als bekostigde opleiding te verzorgen in Utrecht.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
24301879

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Wegens de genomen crisismaatregelen rondom het coronavirus is deze brief niet ondertekend.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding Hogeschool Utrecht voltijd hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie Utrecht	2020/024	07/04/2020

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 16/03/2020 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie als bekostigde opleiding te verzorgen te Utrecht (brief van 16/03/2020 zonder kenmerk). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie als bekostigde opleiding te Utrecht te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie (hierna ook: IGMT) in Utrecht aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo master in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend. De opleiding omvat 60 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden. Aanvrager beschrijft dat het doel van de opleiding is om nieuwe typen communicatieprofessionals op te leiden die opereren en ondersteunen bij complexe maatschappelijke transitie voor of vanuit (publieke en private) organisaties, met diepgaand inzicht in de 24/7 (digitale) interactie tussen

mensen en organisaties. De opleiding bestaat uit drie domeinen: maatschappijwetenschappen in de context van transities, datawetenschap in de context van communicatie en communicatiewetenschap. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een diploma van de hbo bacheloropleidingen Communicatie, Creative Business, Communication and Multimedia Design of Journalistiek. Afgestudeerden van de opleiding kunnen aan het werk als communicatieprofessional in publieke en private organisaties.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat aanvrager een geringe arbeidsmarktbehoefte en een maatschappelijke behoefte aannemelijk heeft gemaakt, maar dat de bestaande opleidingen reeds in deze behoefte kunnen voorzien.

Beoordeling criterium a

Aanvrager stelt dat de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transities aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van een arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transities verwijst aanvrager naar ROA's database AIS, het rapport 'Arbeidsmarktpotentieel Master Interactie en Gedrag bij Maatschappelijk Transities - Resultaten werkgeversenquête' van Lexnova (februari 2020), 9 adhesiebetuigingen, 'Communicatietrends 2018/2019' van brancheorganisatie Logeion (2019), de 'European Communication Monitor 2019' (2019), 'Het communicatievak in 2025' van het ANP in samenwerking met Kantar TNS Nederland (2017), Studie&Werk van SEO (2019), 'Grensoverstijgend. Kansen en belemmeringen voor interdisciplinair academisch onderwijs' van de Jonge Academie (2018) en 'Veranderingen in werk en vaardigheden' van het ROA (2017).

Aanvrager betoogt dat in ROA's database AIS vier opleidingstypen relevant zijn voor de voorgenomen hbo master IGMT omdat de opleiding interdisciplinair van opzet is. Het betreft de opleidingstypen master informatica, master psychologie, master sociale en maatschappijwetenschappen en master communicatie en journalistiek. De commissie is met aanvrager van mening dat het opleidingstype master communicatie en journalistiek relevant is voor de voorgenomen opleiding, omdat binnen dit opleidingstype de verwante masteropleidingen Communication Studies, Communicatie- en Informatiewetenschappen en Communicatiewetenschap zijn opgenomen. ROA typeert de toekomstige arbeidsmarktsituatie voor afgestudeerden van dit opleidingstype als 'matig'. ROA verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening.

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype master communicatie en journalistiek

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		1100	5	0.8	gemiddeld
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte vervangingsvraag tot 2024		1500	6	1	erg laag
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte baanopeningen tot 2024		2600	11	1.7	erg laag
> > Master - communicatie en journalistiek	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		6500	28	4.1	hoog
> > Master - communicatie en journalistiek	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.15				vrijwel geen
> > Master - communicatie en journalistiek	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.15				matig

Bron: ROA, AIS

De commissie acht de overige door aanvrager genoemde opleidingstypen slechts zijdelings verwant. Daartoe overweegt de commissie dat elementen uit de vakgebieden datascience, psychologie en sociale wetenschappen deel uitmaken van elke communicatieopleiding, dat de opleiding toegankelijk is voor studenten met een hbo bachelordiploma Communicatie, Creative Business, CMD of Journalistiek en dat studenten binnen de master IGMT worden opgeleid tot communicatieprofessional, niet tot data scientist, psycholoog of sociale wetenschapper.

Aanvrager heeft verder onderzoeksbureau Lexnova een arbeidsmarktonderzoek laten uitvoeren. In het kader van dit onderzoek heeft Lexnova een online enquête uitgezet onder 13863 organisaties in Nederland. 297 bedrijven hebben de enquête ingevuld, waarvan 44 binnen het verzorgingsgebied van aanvrager. In het onderzoek is globaal aangegeven in welke sectoren de organisaties actief zijn, hoe groot de bevraagde organisaties zijn en welke functies respondenten bekleden. Verder zijn de gebruikte vragenlijst en de ongefilterde antwoorden op open vragen in de online enquête bij het dossier gevoegd. Lexnova heeft de respondenten onder andere gevraagd of zij de komende drie jaar binnen hun eigen organisatie behoefte zien aan nieuwe medewerkers met een afgeronde master IGMT. Het kan daarbij zowel gaan om vervangings- als om uitbreidingvraag. 15% van de 297 respondenten (44 personen) heeft aangegeven zeker behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers met dit profiel. 45% van de respondenten (134 personen) geeft aan misschien behoefte te hebben aan dit type nieuwe medewerkers (p. 17). Het gemiddelde minimumaantal nieuwe medewerkers is 4,1 en het gemiddelde maximum 10,0 (p. 18). 177 van de respondenten die zeggen zeker of misschien behoefte te hebben aan nieuwe medewerkers met een afgeronde master IGMT, hebben aangegeven of het gaat om vervanging van zittend personeel (74%) of uitbreiding met extra personeel (26%) (p. 21). Het onderzoeksbureau concludeert op basis van de antwoorden op de enquête dat landelijk sprake zal zijn van 164 tot 386 baanopeningen op jaarbasis (p. 24). De commissie concludeert dat de enquête een indicatie biedt van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de hbo master IGMT die hoofdzakelijk bestaat uit een vervangingsvraag.

Voorts heeft aanvrager 9 adhesiebetuigingen bijgevoegd. De tekst van de adhesiebetuigingen is identiek en de ondertekenaars hebben op een stippelijntje kunnen invullen hoeveel baanopeningen zij binnen hun organisatie verwachten voor afgestudeerden van deze opleiding. In totaal geven zij aan 21 baanopeningen voor afgestudeerden van de hbo master IGMT binnen hun eigen organisaties te verwachten. Eén werkgever geeft geen indicatie van het aantal baanopeningen, maar ziet de voorgenomen master wel als interessante scholingsmogelijkheid voor 5 van de 25 zittende communicatieprofessionals binnen haar organisatie. De commissie concludeert dat uit deze

adhesiebetuigingen een geringe arbeidsmarktbehoefte naar voren komt, die deels bestaat uit een opscholingsbehoefte.

Aanvrager beschrijft vervolgens aan de hand van een aantal bronnen dat het vak van de communicatieprofessional verandert door de digitalisering en dat de arbeidsmarkt andere eisen gaat stellen aan afgestudeerden van communicatieopleidingen. Aanvrager identificeert daarbij zes lijnen: adaptief vermogen, kritisch denken, cultureel bewustzijn, journalistieke vaardigheden, digitale vaardigheden en een veranderende rol in de organisatie. Aanvrager geeft per ontwikkeling aan op welke wijze de voorgenomen master IGMT daar op aansluit. Zo beschrijft aanvrager dat uit 'Communicatietrends 2018/2019' van branchevereniging Logeion blijkt dat van communicatieprofessionals steeds meer wordt verwacht dat ze kritisch denken en dat de master IGMT hier binnen het curriculum aandacht aan besteedt. In de European Communication Monitor 2019, een grootschalige jaarlijkse enquête onder communicatieprofessionals uit 46 Europese landen, is een top 5 opgenomen van strategische thema's (p. 58). De thema's die de Nederlandse communicatieprofessionals het belangrijkste vinden, waaronder het opbouwen en behouden van het vertrouwen van het publiek, het omgaan met de grote snelheid en hoeveelheid beschikbare informatie en het omgaan met big data en kunstmatige intelligentie, maken deel uit van de voorgenomen master. Dezelfde thema's worden geadresseerd in het whitepaper 'Het communicatievak in 2025' dat het ANP opstelde in samenwerking met Kantar TNS Nederland. De commissie constateert dat de voorgenomen hbo master IGMT goed aansluit op deze ontwikkelingen in het vakgebied en dat dat wijst op een kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden.

Aanvrager merkt op dat uit SEO's Studie&Werk 2019 naar voren komt dat afgestudeerden van het cluster wo communicatie van het cohort 2016-2017 beduidend sneller een substantiële baan verwierven dan afgestudeerden van het opleidingscluster hbo communicatie, te weten in 10,6 maanden in plaats van in 13,2 maanden (p. 23 en 24). Aanvrager leidt daar uit af dat hoger opgeleide communicatieprofessionals betere kansen hebben op de arbeidsmarkt. De commissie constateert dat de vermelde gegevens correct zijn, maar dat voor beide opleidingsclusters geldt dat de duur tot een substantiële baan beduidend langer is dan gemiddeld (wo 5 maanden, hbo ruim 6 maanden). Dit rapport geeft daarmee geen blijk van een arbeidsmarktbehoefte aan dit type afgestudeerden.

Uit de publicatie 'Grensoverstijgend. Kansen en belemmeringen voor interdisciplinair academisch onderwijs' van de Jonge Academie leidt aanvrager af dat interdisciplinair onderwijs ertoe kan leiden dat afgestudeerden complexe maatschappelijke uitdagingen beter kunnen aanpakken (p. 35). De commissie merkt op dat dit gegeven zo algemeen is dat hier geen arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen master uit kan worden afgeleid. Hetzelfde geldt voor aanvragers verwijzing naar de oratie van prof. Fouarge van het ROA 'Veranderingen in werk en vaardigheden', waarin wordt gesignaleerd dat probleemoplossend vermogen en interpersoonlijke vaardigheden steeds belangrijker worden (p. 9).

De commissie concludeert dat aanvrager middels het arbeidsmarktonderzoek van Lexnova in samenhang met de adhesiebetuigingen, de analyses van Logeion en de ECM en het rapport van het ANP aannemelijk heeft gemaakt dat de voorgenomen hbo masteropleiding IGMT aansluit op een geringe arbeidsmarktbehoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

Ter onderbouwing van de maatschappelijke behoefte aan de hbo master IGMT verwijst aanvrager onder andere naar de 'Kennis- en Innovatieagenda 2018-2021' van de Topsectoren (2017), de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 'Houdbaar voor de toekomst' van het Ministerie van OCW (2019), het jaarprogramma 2020 'Communicatie in het hart van de samenleving' van de VoorlichtingsRaad van de Rijksoverheid (2020), 'Professionele masters van toegevoegde waarde' van de Vereniging Hogescholen (2016), 'Professionals voor morgen 2019-2023' van de Vereniging Hogescholen (2019) en de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en

Onderzoek 'De waarde(n) van weten' van het Ministerie van OCW (2015).

Aanvrager betoogt dat in de Kennis- en Innovatieagenda van de Topsectoren een aantal maatschappelijke uitdagingen wordt beschreven waarbij communicatie een belangrijke rol speelt, zoals de energietransitie en veranderingen in de gezondheidszorg. De commissie onderschrijft het belang van het aanpakken van deze maatschappelijke uitdagingen en het algemene gegeven dat communicatie daarbij een rol speelt. Echter, in de Kennis- en Innovatieagenda is communicatie geen inhoudelijk speerpunt. Om die reden concludeert de commissie dat deze beleidsagenda geen blijk geeft van een specifieke maatschappelijke behoefte aan de hbo master IGMT.

In de meest recente Strategische Agenda van het Ministerie van OCW is geconstateerd dat beroepen veranderen door digitalisering en technologisering en dat dit andere eisen stelt aan afgestudeerden (p. 71-72). Aanvrager is van mening dat de voorgenomen opleiding, door de aandacht voor digitalisering en transitie in de maatschappij, aansluit op deze beleidsagenda van het Ministerie van OCW. De commissie merkt op dat de aangehaalde passage uit de Strategische Agenda zo algemeen is dat hier geen specifieke maatschappelijke behoefte aan de hbo master IGMT kan worden afgeleid.

Aanvrager beschrijft voorts dat de hbo master IGMT aansluit op de toekomstvisie van de VoorlichtingsRaad van de Rijksoverheid. De commissie merkt op dat dit document laat zien dat de opleiding aansluit op het communicatiebeleid van de rijksoverheid, maar dat het jaarprogramma slechts gericht is op de rijksoverheid zelf en daarmee geen bron vormt waaruit een maatschappelijke behoefte in de zin van de Regeling macrodoelmatigheid kan worden afgeleid.

Ten slotte verwijst aanvrager naar twee beleidsstukken van de Vereniging Hogescholen en de vorige Strategische Agenda van het Ministerie van OCW. In deze stukken wordt expliciet de ambitie uitgesproken om het aanbod aan hbo masteropleidingen uit te breiden om de doorstroom van studenten naar een hoger opleidingsniveau mogelijk te maken, om een Leven Lang Ontwikkelen te stimuleren en de instroom van vwo'ers in het hbo te bevorderen. De commissie constateert dat de onderhavige opleiding kan bijdragen aan deze ambitie. De commissie concludeert op grond van de laatste drie bronnen dat de voorgenomen hbo masteropleiding IGMT aansluit op een maatschappelijke behoefte.

De commissie concludeert dat aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat de hbo master IGMT beantwoordt aan een geringe arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 16/03/2020 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de Hogeschool Utrecht om de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie in Utrecht aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Er zijn geen zienswijzen ingediend.

Aanvrager heeft een analyse gemaakt van bestaande hbo en wo masteropleidingen op het gebied van communicatie, data analytics en gedrag en maatschappij en combinaties van twee of drie van deze vakgebieden. Aanvrager concludeert dat er 19 verwante masteropleidingen zijn, maar dat slechts 3 opleidingen net als de voorgenomen hbo master IGMT een combinatie vormen van de drie vakgebieden communicatie, data analytics en gedrag en maatschappij. Deze drie meest verwante opleidingen zijn de wo master Communication Studies van de Universiteit Twente, de wo master Mediastudies van de Universiteit Utrecht en de wo master Mediastudies van de Rijksuniversiteit Groningen. De 16 overige verwante masteropleidingen zijn volgens aanvrager Communicatie- en Informatiewetenschappen (Tilburg University en Universiteit Utrecht), Social Psychology (Tilburg University), Communicatiewetenschap (Universiteit van Amsterdam (hierna UvA), Vrije Universiteit (hierna VU) en Radboud Universiteit), Mediastudies (Erasmus Universiteit Rotterdam en UvA), Bestuurs- en organisatiewetenschap (Universiteit Utrecht), Beleid, Communicatie en

Organisatie (VU), Information Studies (UvA), Psychology (UvA) en Data Science and Society (Tilburg University) en de hbo masters Data-driven Design van de Hogeschool Utrecht en Digital Design van de Hogeschool van Amsterdam. De commissie beschouwt de wo master Psychology van de UvA niet als direct verwant aan de voorgenomen opleiding omdat deze slechts 1 specialisatie bevat die overlap vertoont met de master IGMT. De commissie acht verder de wo masteropleidingen Mediastudies van de Universiteit Leiden en Maastricht University en Communicatie- en Informatiewetenschappen van de UvA, de hbo master Content & Media Strategy van NHL Stenden verwant aan de voorgenomen hbo master IGMT.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom in verwante bekostigde opleidingen. De opleiding Data Science and Society is in september 2019 gestart, dus de commissie beschikt nog niet over de instroomgegevens van deze opleiding. De instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide de afgelopen jaren licht, maar de instroom in de drie opleidingen die aanvrager als meest verwant aanmerkt kromp.

Tabel 2. instroom in verwante opleidingen

Opleiding	Instelling	'14-'15	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19
M Content & Media Strategy (45284)	NHL Stenden Hogeschool (31FR)					24
M Communicatie- en Informatiewetenschappen (66826)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	115	118	101	93	104
	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	81	81	75	73	90
	Tilburg University (21PN)	183	218	270	300	405
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	70	47	73	56	58
M Communicatie- & Informatiewetenschappen (60833)	Universiteit Utrecht (21PD)	33	30	34	35	30
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	15	10	15	8	18
M Communication Studies (60713)	Universiteit Twente (21PH)	136	96	102	76	80
M Communication Science (research) (60163)	Universiteit van Amsterdam (21PK)	32	21	18	38	28
M Communicatiewetenschap (66615)	Radboud Universiteit Nijmegen (21PM)	58	74	75	65	90
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	350	314	287	283	276
	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	146	182	147	141	138
M Communicatie- & Informatiewetenschappen (research) (60834)	Tilburg University (21PN)	4	4	6	1	2
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	3	6	9	8	4
M Beleid, Communicatie en Organisatie (60052)	Vrije Universiteit Amsterdam (21PL)	150	227	177	192	170
M Bestuurs- en Organisationswetenschap (60446)	Universiteit Utrecht (21PD)	180	180	174	181	181
M Data-driven Design (49297)	Hogeschool Utrecht (25DW)					23
M Mediastudies (60830)	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	118	121	124	154	170
	Universiteit Leiden (21PB)	75	81	115	91	86
	Universiteit Maastricht (21PJ)	22	18	15	21	20
	Universiteit Utrecht (21PD)	91	84	85	48	51
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	126	143	111	138	152
M Mediastudies (60831)	Rijksuniversiteit Groningen (21PC)	41	45	41	41	29
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	30	32	32	32	32
	Erasmus Universiteit Rotterdam (21PE)	13	8	8	12	9

M Mediastudies (research) (60832)	Universiteit Utrecht (21PD)	8	10	10	16	16
	Universiteit van Amsterdam (21PK)	22	19	14	25	35
M Social Psychology (60077)	Tilburg University (21PN)	91	71	81	79	72
M Information Studies (60229)	Universiteit van Amsterdam (21PK)	123	134	156	185	201
M Digital Design (49131)	Hogeschool van Amsterdam (28DN)				24	24
eerstejaarsinstroom	totaal	2316	2374	2355	2416	2618

Bron: DUO, bewerking ABF

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van een enquête onder 1443 derde- en vierdejaarsstudenten van de hbo bacheloropleidingen Communicatie, Creative Business, CMD, Journalistiek en International Business. 208 respondenten hebben de enquête ingevuld. Op grond van dit onderzoek verwacht aanvrager dat in het eerste jaar 36 studenten zullen starten, oplopend naar 50 tot 55 studenten vanaf 2022. De commissie acht deze prognose realistisch, mede gelet op de instroom in verwante opleidingen.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie wordt afgezet tegen de behoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie heeft hierbij overwogen dat de master weliswaar beantwoordt aan een geringe arbeidsmarktbehoefte en een maatschappelijke behoefte, maar dat de verwante opleidingen die aanvrager bij criterium b heeft beschreven en de opleidingen die de commissie als verwant heeft aangemerkt reeds kunnen voorzien in deze behoefte.

Vestiging van de opleiding in Utrecht heeft mogelijk een negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod vanwege het feit dat de Universiteit Utrecht in Utrecht de opleiding Mediastudies aanbiedt die aanvrager zelf als sterk verwant heeft aangemerkt.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de reeds geregistreerde opleidingsnaam Mediastudies.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie in het Croho onderdeel Sectoroverstijgend wil indelen. De commissie is van mening dat de voorgenomen hbo master Interactie & Gedrag bij Maatschappelijke Transitie verwant is aan een aantal bestaande opleidingen die in het Croho onderdeel Taal en cultuur zijn ondergebracht. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de voorgenomen opleiding in het Croho onderdeel te laten registreren waar ook de verwante opleidingen zijn ingedeeld.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.